

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Sådan kan hr. Keld Albrechts overhovedet ikke konkludere ud fra, hvad jeg har svaret. Jeg kender ikke viceforsvarsministerens udtalelser, men kan konstatere, at den oprindelige amerikanske plan faktisk også er blevet ændret undervejs i lyset af netop den erkendelse, at det ikke ville være holdbart med en meget langvarig international militær tilstedeværelse i Irak.

Det er jo grunden til, at tidsplanen er blevet rykket utroligt meget frem, således at der allerede fra den 30. juni i år indsættes en bredere funderet midlertidig irakisk regering med henblik på at forberede demokratiske valg i januar 2005. Målet er jo, at suveræniteten overgår til irakerne selv så hurtigt, som det overhovedet forsvarligt kan lade sig gøre.

Det ville jo være aldeles uforvarligt at rykke ud af Irak på et tidspunkt, hvor det ville efterlade det irakiske samfund i totalt kaos og den irakiske befolkning til en kummerlig skæbne. Det er jo nødt til at foregå ordentligt. Da må vi altså sige, at det at overdrage autoritet til en irakisk regering den 30. juni i år og afholde demokratiske valg januar 2005 faktisk efter omstændighederne er rimelig hurtigt og en fremrykning af processen.

Søren Søndergaard (EL):

Nu har statsministeren flere gange og med rette sagt, at de overgreb, som besættelsesmagten har udøvet over for den irakiske befolkning, har gjort ubodelig skade. Ubodelig skade er jo et stærkt udtryk i modsætning til en skade, der kan genoprettes. Det er en ubodelig skade, der er sket her.

Nu skal vi jo alle sammen lære af det, der foregår, og derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge i forlængelse af det spørgsmål, der er stillet: Hvis nu statsministeren skruer tiden tilbage til januar-februar sidste år, altså umiddelbart før krigsudbruddet, er der så nogle ting, som statsministeren og den danske regering kunne have gjort anderledes for at have undgået at komme i den situation, vi er kommet i nu, hvor man altså har gjort ubodelig skade?

Var der nogle initiativer, som den danske statsminister og den danske regering kunne have taget over for f.eks. amerikanerne, nogle udtalelser, man kunne være kommet med, nogle forslag, man kunne have stillet? Er der nogle ting, hvor statsministeren mener, at det burde vi have gjort anderledes?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Jeg synes ikke, at man med rimelighed kan forvente, at vi tilbage i januar sidste år skulle kunne forudse, at uhyrligheder som dem, vi har set beskrevet fra irakiske fængsler, kunne finde sted. Jeg må i hvert fald tilstå, at det overskrider grænserne for min fantasi.

Jeg må tilstå, at jeg har haft en meget klar forventning om, at soldater fra et land, der i den grad står for, at der gælder universelle menneskerettigheder, også ville leve op til de højeste etiske og menneskelige standarder, herunder helt konkret overholde alle internationale regler og konventioner.

Det må jeg sige har været min klare forventning, og derfor synes jeg ikke, at man med rimelighed kan forlange, at en regering i begyndelsen af sidste år skulle kunne forudse, at sådan nogle uhyrligheder ville finde sted.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg synes i virkeligheden, det er et tragisk svar, som statsministeren giver, for det, statsministeren siger, er, at det, vi er vidne til, er historien om den uundgåelige tragedie. Intet kunne have forhindret det. Danmark som koalitionspartner kunne ikke have gjort noget som helst, der bare havde kunne minimeret den ubodelige skade en smule, intet kunne vi have gjort. Alt lå i kortene, vi sejlede som Titanic direkte mod isbjerget.

Spørgsmålet er, om det er rigtigt. Jeg mener, at enhver, der fulgte med, var fuldstændig klar over, at amerikanerne begik overgreb på Guantánamobasen, før krigen mod Irak startede; enhver, der fulgte med, var fuldstændig klar over, at USA anvendte metoder i Afghanistan, som ikke var i overensstemmelse med gangse regler for krigsførelse; enhver, der har fulgt med i nyere historie, ved, at USA har brugt irregulære metoder i Latinamerika og andre steder.

KL 13.35

Derfor er spørgsmålet, om det ikke er det, vi står over for, mere end det er historien, der absolut måtte gå sin gang, hvor det var en regering, der lukkede øjnene for alle de advarselsslamper, der blev sat op, og som dermed i stedet for at være med til at forhindre, at historien gik sin gang, ved at lukke øjnene i virkeligheden bidrog til, at historien gik sin skæve gang.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):
Der lå jo ikke skyggen af et spørgsmål i det, hr. Søndergaard nu sagde. Derfor kan jeg kun gentage, hvad jeg allerede har sagt, nemlig at den